Recyclen van doppen 2.0

Myrna Linders
GGD Hart voor Brabant
8-12-2022

Inhoudsopgave

Inleiding 2

Plan van aanpak 2

Tijdpad 2

Voordelen 3

Knelpunten 4

Conclusie 4

Bijlage 1: KNGF-punten per regio 5

Inleiding

1 Naaldendop van polypropyleen

Per jaar worden bij onze GGD alleen al bij de afdeling jeugdgezondheidszorg zo'n 150.000 naaldendoppen van polypropyleen (zie figuur 1) weggegooid, vrijwel altijd bij het restafval. Dit is erg jammer, want deze doppen zijn goed recyclebaar. Daarnaast levert iedere kilo plastic die ingeleverd wordt bij een inleverpunt ook nog eens geld op voor de stichting KNGF geleidenhonden. Een win-win situatie dus. Op dit moment is het team jeugdgezondheidszorg Maashorst reeds gestart met het inzamelen van de doppen. Dit blijkt een groot succes en de motivatie onder werknemers blijkt in de praktijk hoog en aanstekelijk voor andere teams. Reden genoeg om de inzameling van doppelen bij de gehele GGD Hart voor Brabant onder de aandacht te brengen en de medewerkers te motiveren.

Doel: Het aantal kilogram polypropyleen plastic dat bij het restafval wordt weggegooid reduceren met 80%.

Plan van aanpak

Werkwijze consultatiebureaus
Op de consultatiebureaus plaatst men boxen, waarin de medewerkers plastic doppen van naalden kunnen deponeren. Van belang hierbij is dat de box duidelijk herkenbaar is en vlakbij of zelfs naast de naaldencontainer staat. Zo kan afval gemakkelijk worden gescheiden na het zetten van de vaccinatie. De boxen worden geregeld geleegd en wanneer een grotere hoeveelheid doppen is verzameld, bijvoorbeeld een volle plastic zak, kan deze ingeleverd worden bij het dichtstbijzijnde inleverpunt.

Ambassadeurs
Door middel van een bericht op onze intranetpagina wordt vanuit elk team één of twee ambassadeurs geworven, die zich graag met dit onderwerp bezighouden. Indien zich in een team geen ambassadeur meldt, kan de verandercoach uit het desbetreffende team de rol op zich nemen. Tijdens een (online) bijeenkomst of een briefing via de mail krijgen de ambassadeurs informatie over het project en wat er van hen verwacht wordt. Daarna delen zij de informatie binnen hun eigen team. De ambassadeurs zijn verantwoordelijk voor de inzameling van de doppen in hun eigen regio. Zij legen de boxen en leveren de doppen af in het depot in hun eigen regio.

Werkwijze groepsvaccinaties
De werkwijze tijdens groepsvaccinaties is hetzelfde. Het enige aandachtspunt is dat er vanwege de grote hoeveelheid doppen tijdens elke groepsvaccinatie iemand aanwezig is die het inzamelen aanmoedigt en aan het einde van de dag de doppen direct inlevert bij een inleverpunt of naar een consultatiebureau in de buurt brengt.

Evaluatie
Men kan ervoor kiezen om drie maanden na de start van het inzamelen een evaluatie te plannen. Dit kan door tijdens een bijeenkomst met de ambassadeurs te inventariseren hoe het inzamelen verloopt. Dit is een subjectieve maatstaf, maar wellicht komen er problemen boven water die verholpen kunnen worden.

Tijdpad

Plan	December 2022	Informatie delen en start werving ambassadeurs via intranet
	December 2022	Aanschaf en verspreiding verzamelboxen
	Januari 2023	Voorlichtingsbijeenkomst ambassadeurs
Do	Januari 2023	Start inzamelen doppen
Check	Maart 2023	Evaluatiemoment met ambassadeurs
React	April 2023	Opstellen verbeterplan n.a.v. evaluatie

Voordelen

Het inzamelen van doppen van naalden ten behoeve van de opleiding van blindengeleidehonden kent vele voordelen.

Klimaat
Bij de productie van 1 kilogram polypropyleen komt 1.95–3.5kg CO2 vrij[1]. Per jaar zetten medewerkers van de jeugdgezondheidszorg van de GGD Hart voor Brabant gemiddeld 150.000 vaccinaties[2]. Dit komt neer op 750 kg polypropyleen. Door de doppen in te zamelen, kan men dus tot 2.625 kg CO2 besparen. Dat is evenveel CO2 als vrijkomt bij een autorit van 11.812 kilometer of 31.500 minuten douchen[3]. Om hiervoor te compenseren, moeten jaarlijks 120 nieuwe bomen extra worden geplant, uitgaande van een opname van 22 kg CO2 per boom[4].

Geld voor het goede doel
Het inzamelen van de doppen levert geld op voor een goed doel, de opleiding van blindengeleidenhonden. Voor elke kilogram plastic die men inlevert, krijgt KNGF-geleidenhonden een bepaald bedrag. Dit bedrag fluctueert, maar is momenteel rond de 30 cent per kilogram. De kosten voor het opleiden van een pup zijn rond de €40.000. Deels worden deze kosten vergoed door de zorgverzekeraar, maar voor de overige kosten is KNGF afhankelijk van donateurs[5]. Door doppen te sparen, gaat er per jaar dus ongeveer 225 euro per jaar extra naar KNGF geleidehonden.

Positieve aandacht
De inzet van de GGD voor het milieu én het goede doel kan men gebruiken om positiever in de publiciteit te komen. Men kan de start van het project aankondigen op social media en in bijvoorbeeld kranten of weekbladen. Daarnaast kan men resultaten die zijn behaald ook op deze wijze delen, bijvoorbeeld door een post op social media van de grote hoeveelheid doppen die is verzameld na een groepsvaccinatie.

Teamgevoel
Uit onderzoek blijkt dat wanneer een werkgever (namens de werknemer) een bonus schenkt aan het goede doel, dit leidt tot vrolijkere en tevredenere werknemers en dat dit (in elk geval in sportteams) leidt tot betere prestaties[6]. Dit extrapolerend naar het inzamelen van doppen voor het goede doel, zou het samen werken aan een doel, het teamgevoel en de teamsfeer mogelijk kunnen verbeteren.

Voorbeeldfunctie GGD
Dit project is passend bij de voorbeeldfunctie van de GGD. Op deze manier kan de GGD andere organisaties of particulieren aanzetten tot gedragsverandering met betrekking op het milieu en maatschappelijke betrokkenheid. “Mensen gezonde kansen bieden om alles uit hún leven te halen.” is de missie van de GGD Hart voor Brabant. Om in gezondheid te kunnen leven, is een goede omgang met het milieu noodzakelijk. Het inzamelen van doppen om deze te recyclen is daarbij een goede eerste stap. Het inzamelen van de doppen past bij een duurzame bedrijfsvoering.

---

[1] Bron: www.small99.co.uk
[2] Bron: Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma’s Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
[3] Bron: www.simpelduurzaam.nl
[4] Bron: www.duurzaamthuis.nl/ruimtes/hoeveel-co2-nemen-bomen-op
[5] Bron: www.geleidehond.nl/over-ons/onze-organisatie/bestedingen/kostprijs-opleiding-hulphond
[6] Prosocial Bonuses Increase Employee Satisfaction and Team Performance 2013 Lalin Anik, Lara B. Aknin, Michael I. Norton, Elizabeth W. Dunn, Jordi Quoidbach 10.1371/journal.pone.0075509 PLoS ON

Knelpunten

Naast de genoemde voordelen kent het project ook enkele mogelijke knelpunten.

Motivatie van medewerkers
Allereerst vormt de motivatie van medewerkers een belangrijk potentieel knelpunt. Men kan er daarom voor kiezen om vooraf aan implementatie een inventarisatie te doen naar de bereidheid om mee te werken aan het project. Hierbij kunnen al twee verschillende rollen gepresenteerd worden, te weten de ambassadeurs en de overige medewerkers.

Ambassadeurs
Door met ambassadeurs te werken, die zelf de intrinsieke motivatie hebben om doppen te sparen, zou deze motivatie over kunnen slaan naar de rest van het team. Het is daarom belangrijk om gemotiveerde medewerkers te werven en deze een gedegen voorlichting te bieden, zodat zij goed voorbereid het gesprek aan kunnen gaan met hun team.

Overige medewerkers
Om het project te laten slagen, is het belangrijk dat alle medewerkers de doppen inzamelen. Het is belangrijk te beseffen dat niet alle medewerkers veel tijd in het project hoeven te steken. Het project kost alleen de ambassadeurs iets meer tijd. Overige medewerkers hoeven enkel de dop op een andere plek te deponeren dan zij eerder gewend waren. Belangrijk aandachtspunt hierbij is dat het de medewerkers zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt, bijvoorbeeld door een goed herkenbare box te plaatsen naast de prullenbak met restafval. Het gedrag van mensen veranderen is lastig, maar door gebruik te maken van herkenningspunten in de omgeving kan het weggooien van de dop in de juiste box een nieuwe gewoonte worden, waar niet eens meer over hoeft worden nagedacht.

Kosten in tijd en geld
Voor het inzamelen van de doppen kunnen speciale, goed herkenbare boxen worden aangeschaft. Momenteel worden op de consultatiebureus in de regio Maashorst de papieren verpakkingsdoosjes van de naalden gebruikt. Voor een professionelere uitstraling kan ervoor gekozen worden voor een klein bedrag goed herkenbare plastic doosjes/kratjes aan te schaffen.

Het inzamelen van de doppen kost tijdens de consulten geen extra tijd. Wel is de ambassadeur extra tijd kwijt om de doppen weg te brengen naar het inleverpunt, afhankelijk van waar dit inleverpunt zich bevindt.

Opslag
De ingezamelde doppen moeten op een consultatiebureau opgeslagen worden, voordat zij in één keer naar een inzamelpunt gebracht worden. Met name op kleinere consultatiebureaus kan er een gebrek aan ruimte zijn, waardoor de doppen niet opgeslagen kunnen worden. Er zijn diverse oplossingen voor dit knelpunt te bedenken, zoals het frequenter wegbrengen van de doppen naar het depot of samenwerking met andere teams en locaties.

Inleverpunt
In bijlage 1 staan de inleverpunten beschreven. Een mogelijk struikelblok voor het inzamelen van de doppen kan vormen dat een inleverpunt niet in de buurt is. Hierdoor kan het vinden van een ambassadeur lastiger zijn. Dit knelpunt zal met name spelen in de regio Land van Cuijk.

Conclusie

Het inzamelen van doppen om deze te recyclen kent vele voordelen. De mate van succesvolle implementatie hangt grotendeels af van de motivatie van medewerkers. Daarom kan men ervoor kiezen om voorafgaand aan de implementatie te peilen hoe de motivatie onder de medewerkers is. Op dit moment is het team jeugdgezondheidszorg Maashorst reeds gestart met het inzamelen, de motivatie onder werknemers blijkt in de praktijk hoog en aanstekelijk voor andere teams.

Bijlage 1: KNGF-punten per regio

Uden
Bergweg 11,
5406 TN Uden
Doppen bij de voordeur neerzetten

Den Bosch
Witte de Withstraat 33
5224HA Den Bosch
Doppen bij de voordeur neerzetten

Tilburg
Dierenartsenpraktijk Stokhasselt
Strausslaan 118
5011KJ Tilburg

Buurthuis Zuiderkwartier
Wassenaerlaan 38
5021VS Tilburg